

OBSAH

Předmluva.....	9
1 Sociálně-politický kontext Evropské unie	13
1.1 Vzájemné působení hospodářské a sociální politiky a politiky zaměstnanosti.....	13
1.2 Vývoj evropské integrace	15
1.3 Vývoj politiky zaměstnanosti a sociální politiky	16
1.4 Vývoj evropské nezaměstnanosti.....	19
1.5 Makroekonomické příčiny nezaměstnanosti.....	22
2 Teoretická východiska koordinovaného postupu členských zemí Evropské unie při řešení problému nezaměstnanosti.....	26
2.1 Mezinárodní srovnání vývoje zaměstnanosti v 70. – 90. letech	26
2.2 Teoretická východiska pro vytvoření strategie ke zvýšení zaměstnanosti	27
2.2.1 Aktivní solidarita jako otevření cesty k sociální ekonomice.....	29
2.2.2 Odstranění nepružnosti trhů práce	30
2.3 Teoretická východiska modernizace Evropského sociálního modelu	36
2.4 Společný program Evropské unie na poli zaměstnanosti z roku 1994	39
2.5 Sociální akční program	40
3 Evropská strategie zaměstnanosti.....	44
3.1 Význam Amsterodamské smlouvy pro politiku zaměstnanosti a sociální politiku	44
3.1.1 Význam Amsterodamské smlouvy pro politiku zaměstnanosti.....	44
3.1.2 Význam Amsterodamské smlouvy pro sociální politiku	46
3.2 Evropská strategie zaměstnanosti.....	47
3.2.1 Metoda Evropské strategie zaměstnanosti – otevřená metoda koordinace.....	48
3.2.2 Akční rámec Evropské strategie zaměstnanosti – směrnice zaměstnanosti	50
3.3 Evropský pakt zaměstnanosti.....	54
3.4 Modernizace Evropského sociálního modelu – Sociální akční programy druhé poloviny 90. let.....	55

3.5	Zhodnocení výsledků Evropské strategie zaměstnanosti z druhé poloviny 90. let.....	56
4	Evropská strategie obnovy a rozvoje Evropské unie (Lisabonská strategie).....	60
4.1	Scénář Lisabonské strategie.....	61
4.2	Evropské strategie zaměstnanosti – páteř Lisabonské strategie.....	63
4.2.1	Zhodnocení výsledků Evropské strategie zaměstnanosti dosažených v letech 1998–2002.....	64
4.2.2	Návrh nové generace Hlavních směrů zaměstnanosti v roce 2003.....	66
4.3	Modernizace Evropského sociálního modelu v rámci Lisabonské strategie.....	69
4.3.1	Východiska procesu sociálního začleňování.....	70
4.3.2	Základní úkoly v procesu sociálního začleňování.....	72
4.3.3	Metoda sociálního začleňování – nová otevřená metoda koordinace.....	74
4.3.4	Společný akční rámec sociálního začleňování – společné cíle.....	75
4.3.5	Zahájení Evropského procesu sociálního začleňování.....	75
4.3.6	Vazba mezi Evropskou strategií zaměstnanosti a Evropským procesem sociálního začleňování.....	75
4.4	Poločas Lisabonské strategie a její revize.....	76
4.4.1	Výsledky Lisabonské strategie.....	77
4.4.2	Příčiny neplnění cílů Lisabonské strategie.....	83
4.4.3	Revize Lisabonské strategie.....	85
4.4.4	Dopady revize Lisabonské strategie na oblast sociální ochrany a sociálního začleňování.....	86
4.4.5	Revize cílů v oblasti zaměstnanosti.....	88
5	Strukturální fondy Evropské unie.....	95
5.1	Přehled strukturálních fondů.....	95
5.1.1	Evropský fond regionálního rozvoje (ERDF – European Regional Development Fund).....	95
5.1.2	Evropský sociální fond (ESF – European Social Fund).....	96
5.1.3	Evropský zemědělský podpůrný a garanční fond (EAGGF – European Agricultural Guidance and Guarantee Fund).....	97
5.1.4	Finanční nástroj pro řízení rybolovu (FIFG – Financial Instrument for Fisheries Guidance).....	97
5.2	Fond soudržnosti (Cohesion Fund).....	98

5.3	Vymezení cílů hospodářské a sociální soudržnosti.....	98
5.3.1	Cíle politiky hospodářské a sociální soudržnosti stanovené pro období 2000–2006	98
5.3.2	Cíle politiky hospodářské a sociální soudržnosti stanovené pro období 2007–2013	99
5.4	Čerpání prostředků ze strukturálních fondů	100
5.5	Plánovací období 2007–2013 a změny ve struktuře financování nových cílů	101
6	Závěr.....	104
7	Zaměstnanost na českém trhu práce	110
7.1	Vývoj zaměstnanosti po roce 1989	111
7.1.1	Vývoj zaměstnanosti ve vazbě na ekonomický cyklus v letech 1995–2005	112
7.1.2	Vliv demografických změn na trh práce	114
7.2	Český trh práce a Lisabonské cíle	117
8	Rozdíly v zaměstnanosti z hlediska věku, pohlaví, území a odvětví	121
8.1	Vývoj zaměstnanosti v členění podle věkových kategorií.....	121
8.1.1	Zaměstnanost mladší věkové skupiny obyvatel	121
8.1.2	Zaměstnanost starší věkové skupiny obyvatel.....	123
8.1.3	Zaměstnanost střední věkové skupiny obyvatel.....	126
8.1.4	Vliv jednotlivých věkových skupin na změny na trhu práce	126
8.2	Zaměstnanost podle pohlaví	131
8.3	Zaměstnanost podle regionů	132
8.4	Sektorová struktura zaměstnanosti	134
9	Vývoj zaměstnanosti z hlediska flexibility pracovních forem	140
9.1	Pracovní úvazky na zkrácenou pracovní dobu.....	140
9.2	Pracovní smlouvy na dobu určitou (termínované pracovní smlouvy)	143
10	Osoby samostatně výdělečně činné na českém trhu práce	149
10.1	Potlačení samostatně výdělečně činnosti v období 1948–1989	150
10.2	Uvolňování v oblasti individuálního podnikání v 80. letech	152
10.3	Činnost OSVČ z hlediska současných právních norem.....	153
10.3.1	Živnostníci a řemeslníci	154
10.3.2	Osoby vykonávající tzv. svobodná povolání	155

10.3.3	Podnikatelé v oblasti průmyslu a obchodu	156
10.3.4	Podnikatelé v zemědělství.....	156
11	Rozmach skupiny OSVČ po roce 1990	158
11.1	Zdroje dat pro sledování vývoje počtu OSVČ	158
11.2	Vývoj počtu OSVČ	160
11.2.1	Vývoj počtu OSVČ podle Registru ekonomických subjektů	160
11.2.2	Vývoj počtu OSVČ podle Výběrového šetření pracovních sil	163
11.3	Struktura OSVČ podle postavení na trhu práce	165
11.4	Zastoupení OSVČ v sektorech a odvětvích	167
11.5	OSVČ v regionech	170
12	Mezinárodní srovnání podílu OSVČ na zaměstnanosti	173
12.1	Samostatná výdělečná činnost v zemích Evropské unie	174
12.2	Vývoj samostatné výdělečné činnosti v bývalých socialistických zemích	176
13	Rozdíly v zatížení příjmů zaměstnanců a OSVČ	180
13.1	Vymezení závislé a samostatné výdělečné činnosti pro účely daňového zatížení příjmů.....	181
13.2	Vymezení zdanitelných příjmů a vyměřovacích základů pro pojistné zaměstnanců a OSVČ	182
13.2.1	Zdanitelné příjmy zaměstnanců	182
13.2.2	Zdanitelné příjmy OSVČ	183
13.3	Výše daně z příjmu a výše pojistného	184
13.4	Rozdílné zatížení příjmů zaměstnanců a OSVČ	184
13.5	Zpřísnění pravidel pro výpočet zatížení příjmů z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti od roku 2004	186
13.6	Změny v zatížení příjmů z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti od roku 2005	187
13.7	Porovnání zatížení příjmů zaměstnanců a OSVČ	188

14 Závěr.....	194
Literatura.....	197
Seznam zkratek	246
Seznam tabulek	248
Seznam grafů	251
Seznam příloh.....	253
Rejstřík.....	255